

Схема оцінювання тесту з української мови та літератури – 12 клас, 2018р.

Тестові завдання	Можливі варіанти відповідей	Схема оцінювання
<p>1. Спираючись на текст, дайте відповіді на питання одним складним реченням.</p>	<p>а) У батькових очах завжди було повно смутку, тому що (через те що) він був неписьменний і позбавлений свободи. б) Усе своє життя батько працював: він орав землю, сів і збирав хліб, рятував села від повені, ніс людям добро. в) Ліричного героя в батькові захоплює все: він зачарований його величною красою – зовнішньою і внутрішньою, його працелюбністю і незламністю.</p>	<p>Усього 6 б. – по 1 б. за кожен правильну відповідь + 1 б. за кожне правильно побудоване складне речення *.</p>
<p>2. Сформулюйте і запишіть одним складним реченням головну думку прочитаного уривка.</p>	<p>Головна думка уривка в тому, що краса, велич і внутрішнє багатство людини залежить не тільки від її красивої зовнішності, яка сама по собі викликає захоплення, не від одягу, а, головним чином, від її високої культури думок і почуттів, працелюбності та ставлення до людей.</p>	<p>3 б. – за правильне визначення головної думки.</p>
<p>3. Запишіть подані словосполучення, замінивши виділені слова синонімами з тексту:</p>	<p>а) скибка хліба – скоринка хліба; б) бідний одяг – убогий, негарний одяг; в) виростити багато хліба – наробити багато хліба; г) спас від повені – урятував від води; г) смуток залив очі слізьми – туга залила йому очі слізьми; д) який був сильний і чесний – який був дужий і чистий;</p>	<p>Усього 3 б. – по 0,5 б. за кожний правильно дібраний синонім.</p>
<p>4. Яка роль художніх засобів у наведеному уривкові? Дайте відповіді окремими реченнями, проаналізувавши чотири різновиди тропів. Проілюструйте кожен із них двома прикладами з тексту.</p>	<p>1. <i>Епітети:</i> Створюючи образ батька, автор активно використовує епітети як для опису його зовнішності (голова <i>темноволоса, велика; великі розумні сірі</i> очі; волосся <i>блискуче, хвилясте</i>, руки <i>широкі, щедрі</i>; одяг <i>негарний, безбарвний, убогий</i>), так і внутрішнього багатства (<i>внутрішня висока</i> культура думок і почуттів, він був <i>прекрасний, дужий і чистий</i>), що посилює наше емоційне сприйняття цього героя.</p> <p>2. <i>Порівняння:</i> О. Довженко порівнює свого батька з античною статуєю, яку «<i>нелюди зухвалі ... укрили брудом і лахміттям</i>», і підкреслює тим самим незвичайну велич бідної, але прекрасної в усіх її проявах Людини.</p> <p>3. <i>Прийом контрасту:</i> Образ батька автор значною мірою створює завдяки прийому контрасту (<i>сам статний, красивий, руки щедрі, а одяг убогий; одяг негарний, убогий – і все одно був красивий, стільки крилося в нього багатства; весь у полоні у сумного й в той же час з якоюсь внутрішньою високою культурою думок і почуттів</i>), що допомагає увиразнити риси його характеру, відчути велич людини з народу, його гідність і нескорений дух (<i>безпритульний – і тоді був прекрасний</i>).</p>	<p>Усього 12 б. – по 1 б. за кожний правильно дібраний різновид тропів (1 x 4 = 4) + по 2 б. за правильне тлумачення (4 x 2 = 8).</p>

	<p>4. <i>Гіпербола</i>: Прийом гіперболи, чи образного перебільшення в зображенні батька (<i>багато я бачив гарних людей, але такого, як батько не-е бачив; з нього можна було писати лицарів, богів, апостолів, великих учених</i>), вжито автором, щоб виразити свою віддану синівську любов до нього, підкреслити і експресивно збагатити позитивні якості рідної людини, викликати здивування і захоплення з боку читача.</p> <p>5. <i>Метафора</i>: За допомогою метафор (<i>кайдани неписьменності й несвободи; весь у полоні у сумного; зневажати образ людини, укрили брудом, туга залила очі; слізьми, освятивши мислі мовчанням; прибитий журбою талант; продиктує заповіт</i>) письменник створює надзвичайно влучні художні образи, які допомагають усвідомити і навіть відчутти унікальне авторське світосприйняття життя.</p> <p>6. <i>Анафора</i> (синтаксичний паралелізм): За допомогою анафори – однакової побудови у даному разі початку декількох речень (<i>Скільки він землі виорав, скільки хліба накосив! Як вправно робив, який був дужий і чистий!..</i>) автор підсилює такі риси характеру батька, як працелюбність, силу і чесність.</p>	
<p>5. Замініть цифри словами:</p>	<p>1) Із двохсот двадцяти п'яти вершників тільки восьмеро (вісім) здолали перешкоди й вийшли на фінішну пряму. 2) Перед ста сімдесятьма шістьма глядачами фільму предстала незвичайна панорама подій. 3) Над трьомастами вісімдесятьма чотирма гуртками взяли шефство спонсори.</p>	<p>Усього 9 б. – по 1 б. за кожную правильно написану форму числівника.</p>
<p>6. Запишіть слова, знявши ризику.</p>	<p>Безвісти, подекуди, по совісті, по-господарськи, казна-коли, півгодини, народнопоетичний, науково-технічний, історико-культурний, блакитно-синій.</p>	<p>Усього 5 б. – по 0,5 б. за кожную правильну відповідь.</p>
<p>7. На місці крапок вставте, де потрібно, пропущені літери.</p>	<p>Чумацький віз тихо рипить піді мною, а в синім небі Чумацький Шлях показує дорогу. Дивлюсь я на моє небо і повертаю з возом і косарями праворуч і ліворуч, і зоряний всесвіт повертає разом з нами, і я непомітно лину в сон, щасливий.</p> <p>Прокидаюсь на березі Десни під дубом. Сонце високо, косарі далеко, коси дзвенять, коні пасуться. Пахне в'ялою травою, квітами.</p> <p>А на Десні краса! Лози, висип, кручі, ліс — все блищить і сяє на сонці. Стрибаю з кручі в пісок до Десни, миюся, п'ю воду. Вода ласкава, солодка. П'ю ще раз, убрівши по коліна і витягнувши шию, як лошак, потім стрибаю на кручу і гайда по сінокосу. І вже я не ходжу, а тільки літаю, ледве торкаючись луку. Вбігаю в ліс — гриби. У лози — ожина. В кущі — горіхи. В озері воду скаламучу — риба.</p> <p style="text-align: right;"><i>(За О. Довженком)</i></p>	<p>Усього 5 б. – по 0,5 б. за кожную правильно вставлену літеру.</p>

<p>8. Вставте, де потрібно, пропущені розділові знаки.</p>	<p>Сонце давно вже зайшло. Але його проміння освітлювало ще з-за горизонту верхи велетенського нагромадження хмар, що насувалися із заходу на все небо. Хмара була важка, темно-синя, унизу зовсім чорна, а самий верх її, самий вінець майже над нашими головами, було написано шаленими крученими криваво-червоними і жовтими мазками. Величні німі зловісні блискавиці горобиної ночі палахкотіли, не вгасаючи, між шарами хмар. І все це одбивалося у воді, і здавалося, що ми стояли не на землі, що ріки немає, а міжхмарний темний простір, і ми, розгублені в ньому, малесенькі, як річні піщинки. Небо було надзвичайне. Природа була ніби в змові з подіями і попереджала нас своїми грізними знаками.</p> <p>Риба боялася такої ночі і шугала по висипах на мілині. Десь за нами і ліворуч попід хмарою носилися ракети, мов змії. Було видно: світило жовтуватим відблиском жовтої корони хмар. Гриміли гармати. Ми стояли нерухомі. Було щось надзвичайне, урочисте і грізне. Усі примовкли і розгубилися, немов перед якоюсь виключною подією.</p> <p style="text-align: right;">(За О. Довженком)</p>	<p>Усього 5 б. – по 0,5 б. за кожний правильно вставлений розділовий знак.</p>									
<p>9. Відредагуйте речення.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коли туристи піднялися на гору, перед ними відкрилися мальовничі красвиди. Чи: Піднявшись на гору, туристи були в захваті від мальовничих красвидів. 2. Я знаю, як запобігти цим помилкам. 3. Хотілося додати ще й те, що це мене не стосується. 4. Повною мірою можна віднести опанування фразеологічних скарбів до знання української літературної мови. 5. Йдеться про те, щоб на захід з нагоди святкування ювілею ліцею прийшли всі випускники без винятку. 	<p>Усього 10 б. – по 1 б. за кожну правильну відповідь.</p>									
<p>10. Дайте відповіді на питання.</p>	<p><i>Автор твору «Зачарована Десна»:</i> А. Олександр Довженко.</p> <p><i>2. Твір за жанром:</i> В. Автобіографічна кіноповість.</p>	<p>Усього 2 б. – по 1 б. за кожну правильну відповідь.</p>									
<p>11. Установіть відповідність між твором та його героями, з'єднавши стрілочками відповідні рядки.</p>	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">Ю. Яновський «Вершники»</td> <td style="width: 5%; text-align: center;">→</td> <td style="width: 45%;">Фрунзе, Мусій, Чабан, Адаменко, Чубенко.</td> </tr> <tr> <td>О. Коломієць «Дикий Ангел»</td> <td style="text-align: center;">→</td> <td>Платон Микитович, Уляна,</td> </tr> <tr> <td>Григор Тютюнник «Три зозулі з поклоном»</td> <td style="text-align: center;">→</td> <td>Марфа Яркова, Карпо, батько, Михайло, дядько Левко.</td> </tr> </table>	Ю. Яновський «Вершники»	→	Фрунзе, Мусій, Чабан, Адаменко, Чубенко.	О. Коломієць «Дикий Ангел»	→	Платон Микитович, Уляна,	Григор Тютюнник «Три зозулі з поклоном»	→	Марфа Яркова, Карпо, батько, Михайло, дядько Левко.	<p>Усього 3 б. – по 1 б. за кожну правильну відповідь.</p>
Ю. Яновський «Вершники»	→	Фрунзе, Мусій, Чабан, Адаменко, Чубенко.									
О. Коломієць «Дикий Ангел»	→	Платон Микитович, Уляна,									
Григор Тютюнник «Три зозулі з поклоном»	→	Марфа Яркова, Карпо, батько, Михайло, дядько Левко.									

<p>12. Напишіть листа до одного з улюблених героїв твору, який ви вивчали у 12 класі (8–10 речень).</p>		<p>Усього 10 б.: 1) 3 б. – за змістовний, логічно викладений лист; 2 б. – за незначні відхилення у розкритті теми; 1 б. – за значні порушення у розкритті теми; 0 б. – невідповідність темі; + 2) 1 б. – за відповідність обсягу тексту; + 3) 1 б. за відповідність епістолярному стилю; + 4) 5 б. – за грамотність: 5 б. – жодної помилки, 4 б. – 1 помилка, 3 б. – 2–3 помилки, 2 б. – 4–5 помилок, 1 б. – 6–7 помилок, 0 б. – 8 і більше помилок.</p>
<p>13. Уявіть себе літературним героєм, який через багато років знайшов батьків заповіт, що розпочинався словами: <i>«Діточки мої, соловейки...»</i>. Запишіть його, вживши 2 конструкції зі звертанням та 2 конструкції зі вставними словами та словосполученнями (12–15 речень).</p>		<p>Усього 17 б.: 1) 3 б. – за правильність побудови тексту: 2 б. – за незначні порушення; 1 б. – значні порушення; 0 б. – невідповідність типу тексту + 2) 3 б. – за відповідність темі тексту: 2б. – незначні порушення у розкритті теми; 1 б. – значні порушення у розкритті теми; 0 б. – невідповідність темі + 3) 4 б. – за наявність відповідних синтаксичних</p>

		<p>конструкцій (по 1 б. за кожна); +</p> <p>4) 1 б. – за відповідність обсягу тексту +</p> <p>5) 1 б. за логіку +</p> <p>6) 5 б. – за грамотність: 5 б. – жодної помилки, 4 б. – 1 помилка, 3 б. – 2–3 помилки, 2 б. – 4–5 помилок, 1 б. – 6–7 помилок, 0 б. – 8 і більше помилок.</p>
<p>14. Запишіть 5 відомих вам обрядів зимового календарного циклу українського народу.</p>	<p>Ворожіння на Андрія та Катерини; святвечірні обряди: приготування оселі, внесення в хату і годування Дідуха, вечеря в родинному колі, 12 страв, ритуали з кутею, закликання «Морозу» та інших природних сил, задобрення духів предків, ритуали зі свійськими тваринами, носіння вечері на Святвечір, колядування, Щедрий вечір, щедрування, маланкування, обряд водіння Кози, освячення води на Йордана та інші.</p>	<p>Усього 5 б. По 1 б. за кожна правильну відповідь.</p>
<p>16. Запишіть 5 народних рослинних символів України і поясніть їх значення.</p>	<p><i>Калина</i> – символ рідної землі, отчого дому, безсмертя України, а також дівочої краси, ніжності, кохання, щастя. <i>Верба</i> – символ краси, безперервності життя, всевітнього дерева, роду. <i>Дуб</i> – символ мужності, незламності, непохитності, родючості, довголіття. <i>Деревій</i> – символ нескореності, незламності. <i>Барвінок</i> символізує віру у свої сили, непереможну силу природи, кохання, вірної і взаємної любові, краси, пам'яті, материнської любові. <i>Тополя</i> – символ дівочої краси, вірності, рідної землі. <i>Полин</i> – символ печалі, гіркоти життя, оберіг від злих сил. <i>Безсмертник</i> – символ життя і здоров'я. <i>Мак: квітка</i> – символ пам'яті, молодості і краси та їх скороминучості; <i>маківка</i> – символ єдності народу, безконечності всевіту.</p>	<p>Усього 5 б. По 1 б. за кожна правильну відповідь.</p>

Усього 100 б.

* За кожна помилку, допущену в тесті, знімається 0,5 б.